

Datum

2025-12-16

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2025-1346

Yttrande**Till**

Justitiedepartementet

Remiss Justitiedepartementet - Skärpta villkor för anhöriginvandring (SOU 2025:95)

Ju2025/01907

Sammanfattning

Malmö stad ställer sig generellt kritisk till att många statliga offentliga utredningar som berör liknande områden genomförs och presenteras parallellt. Att många förslag presenteras separat gör att förändringarna blir svårare att överblicka och bedöma som en helhet, både för remissinstanser och för enskilda.

Malmö stad anser att effekterna för barn och familjer är särskilt negativa, eftersom utredningens förslag kan stå i strid med barnkonventionen och konventionen om mänskliga rättigheter, samt leda till splittring av familjer och utdragna processer för familjeåterförening. Malmö stad vill betona vikten av att lagstiftaren tar hänsyn till både de direkta och indirekta konsekvenserna som utredningens förslag kan ha på barns utveckling, skolgång och hälsa, och att alla förslag som genomförs tar barnkonventionen i beaktande.

Malmö stad anser att utredningen underskattar förslagens konsekvenser för den kommunala sektorn. Malmö stad bedömer att förslagen kan komma att bli kännbara för de verksamheter som möter vuxna och barn som direkt eller indirekt berörs av utredningens förslag. Malmö stad bedömer också att förslagen kommer att ha negativ påverkan på kompetensförsörjningen för såväl välfärdssektorn som för näringslivet.

Malmö stad avstyrker utredningens förslag i de delar som innebär att färre personer kommer att uppfylla kraven för att beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Yttrande

Malmö stad ställer sig generellt kritisk till att många statliga offentliga utredningar som berör liknande områden genomförs och presenteras parallellt. Att många förslag presenteras separat gör att förändringarna blir svårare att överblicka och bedömas som en helhet, både för remissinstanser och för enskilda. Det innebär även att konsekvenserna av en utredning kan förändras på grund av förslag i en parallell utredning. Malmö stad bedömer att de många olika förslagen på området medför risk för osäkerhet för enskilda med uppehållstillstånd gällande deras fortsatta vistelse i Sverige, och att det kan förväntas leda till stress och försämrade livsvillkor.

6.2 Överväganden och förslag

Malmö finner att det är svårt att bedöma konsekvenserna av utredningens förslag om ett krav på att en person med uppehållstillstånd i Sverige för att kunna vara anknytningsperson ska inneha permanent uppehållstillstånd med giltighetstid eller tidsbegränsat uppehållstillstånd om minst ett år med välgrundade utsikter att beviljas varaktigt uppehållstillstånd. Detta eftersom utredningen Ändring av permanenta uppehållstillstånd för vissa utlänningar (SOU 2025:99) föreslår ett återkallande av permanenta uppehållstillstånd för en stor grupp utlänningar. Malmö stad bedömer att om förslaget om att återkalla permanenta uppehållstillstånd realiserats kommer gruppen med permanenta uppehållstillstånd att minska och gruppen med tidsbegränsade uppehållstillstånd att öka. Det föreliggande förslaget om krav för att vara anknytningsperson bedöms kunna drabba de som eventuellt får sina permanenta uppehållstillstånd återkallade extra hårt.

7.2.3 Kravet på att ett barn ska vara ogift för att beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning till en förälder tas bort

Malmö stad välkomnar utredningens förslag om att det för att ett ensamkommande barn ska kunna vara anknytningsperson i förhållande till sina föräldrar i enlighet med gällande lagstiftning inte ska ställas krav på vilket slags uppehållstillstånd som har beviljats barnet. Malmö stad ställer sig även positiv till utredningens förslag om att kravet på att barnet ska vara ogift för att kunna vara anknytningsperson i förhållande till sina föräldrar ska tas bort. Malmö stad anser att det, eftersom barnäktenskap inte erkänns i Sverige, vore orimligt att fortsatt ställa krav på att barn ska vara ogifta för att kunna fungera som anknytningsperson i förhållande till sina föräldrar.

10. Fortsatt uppehållstillstånd vid ändrade förhållanden

Malmö stad anser att det är positivt att utredningen riktar förslag om att det ska finnas en möjlighet att ansöka om fortsatt uppehållstillstånd när relationen till anknytningspersonen tar slut på grund av våld eller andra kränkningar i en relation. Malmö stad anser att det är viktigt att undantaget finns för att motverka att människor stannar i destruktiva och våldsamma förhållanden av rädsla för att bli av med sitt uppehållstillstånd. Malmö stad bedömer att denna risk är särskilt påtaglig för kvinnor. Malmö vill emellertid påpeka att undantaget finns även i gällande lagstiftning men att det är svårt för personer som varit utsatta för våld i relationen att använda sig av det. Det är därför av vikt att undantaget formuleras på ett sätt som gör att det faktiskt blir tillämplbart i de fall där anknytningspersonen utövat våld eller andra kränkningar i relationen.

14.10 Konsekvenser för enskilda

Utredningens förslag innebär att färre personer kommer att uppfylla kraven för att beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning och att möjligheterna till familjeåterförening och för vissa personer familjebildning kommer att begränsas eller skjutas upp. Malmö stad bedömer att detta kan medföra negativa effekter för berörda personers psykiska mående och integration i samhället.

14.11 Konsekvenser för barn

Malmö stad anser att effekterna för barn och familjer är särskilt negativa, eftersom utredningens förslag kan stå i strid med barnkonventionen och konventionen om mänskliga rättigheter, samt leda till splittring av familjer och utdragna processer för familjeåterförening. Malmö stad vill betona vikten av att lagstiftaren tar hänsyn till både de direkta och indirekta konsekvenserna som utredningens förslag kan ha på barns utveckling, skolgång och hälsa, och att alla förslag som genomförs tar barnkonventionen i beaktande.

14.12 Konsekvenser för företag

Malmö stad delar utredningens bedömning att även företag kan påverkas genom att förslagen kan komma att ge negativa konsekvenser för kompetensförsörjningen. Statistik från SCB visar att företag och organisationer i hela landet upplever en försämrad kompetensförsörjning. Svenskt näringslivs undersökning "Rekryteringsläget" visar att kompetensförsörjningen är det största tillväxthindret. Internationell kompetensen stärker företagets kompetensförsörjning och genererar intäkter till Sveriges välstånd. Malmö stad anser att det är angeläget att säkerställa att kompetensförsörjningen inom näringslivet inte försvåras ytterligare.

14.13 Konsekvenser för kommuner

Malmö stad anser att utredningen underskattar förslagens konsekvenser för kommunerna.

Att förslagen kan komma att innebära mer långvariga separationer mellan familjemedlemmar, bedöms kunna leda till ökad stress och oro hos de berörda. Malmö stad bedömer att vuxna och barn i stadens verksamheter kommer att beröras av utredningens förslag. Förslagens konsekvenser bedöms bland annat kunna bli kännbara för socialtjänsten, skolverksamheterna i allmänhet och elevhälsan i synnerhet samt för de verksamheter där indirekt eller indirekt berörda av förslagen återfinns bland medarbetarna.

Malmö stad delar vidare utredningens bedömning att förslagen kan medföra negativa konsekvenser för kompetensförsörjningen inom välfärdssektorn.

Kompetensförsörjningen inom välfärdssektorn är en stor utmaning för kommuner och regioner. Åldersgruppen 85 år eller äldre kommer att öka kraftigt under kommande år och behoven av vård och omsorg bedöms växa. För att kunna möta dessa behov behöver kommunerna utveckla nya arbetssätt och attrahera nya medarbetare, men minst lika viktigt är att ta tillvara och utveckla kompetensen hos befintlig personal.

Malmö stad ser därför med viss oro på att utredningens förslag riskerar att ytterligare utmana kompetensförsörjningen inom välfärden.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Nicklas Löfström

Helena Nanne (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.